

.....										
	Kod ucznia									
			-			-				
	Dzień			Miesiąc			Rok			
pieczętka WKK	DATA URODZENIA UCZNIĄ									

KONKURS JĘZYKA UKRAIŃSKIEGO DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM

Etap Rejonowy

Drogi Uczniu

Witaj na II etapie konkursu języka ukraińskiego. Przeczytaj uważnie instrukcję.

- Arkusz liczy 16 stron i zawiera 60 zadań oraz brudnopis.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które umieścisz w miejscu do tego przeznaczonym.
- Obok każdego numeru zadania podaną masz maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.
- Pracuj samodzielnie. Postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.
- Nie używaj korektora, długopisu zmazrywalnego. Jeśli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.

Powodzenia!

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów
możliwych do
uzyskania:

100

I. TEKST (11 punktów)

Пісня, що завоювала Європу

На початку минулого століття вчені були неймовірно здивовані, як далеко помандрувала одна з шотландських народних пісень — вона прижилася в Україні і стала тут народною, широкозною під назвою «Їхав козак за Дунай». Але згодом дослідники виявили зовсім інший факт: пісня народилася в Україні, а залетіла аж до Шотландії, ставши там народною.

Тільки до Шотландії — вона звучала часто і французькою, і польською, і чеською, і болгарською, і угорською та іншими європейськими мовами. А ще з'ясувалося, що в цієї пісні є автор. Його ім'я — Семен Климовський. Щоправда, деякий час дослідники сперечалися, чи він, бува, не вигаданий, припускаючи створення легендарного образу людини, якої насправді на світі не було. Але швидко знайшлися документальні свідчення того, що Семен Климовський — не вигадана, а реальна особа.

Климовський жив близько 1724 року. Вчені висловлюють припущення, що він здобув освіту в якійсь школі (очевидно, київській), оскільки дуже добре знався на літературі, філософії, музиці. Відомо, що колишній козак Харківського полку Климовський заснував на Харківщині село Припутні. Ще відомо, що до нього на пораду завжди приходили односельці, які високо цінували його мудрість.

Дослідники знайшли філософський трактат Семена Климовського, який він свого часу послав російському цареві Петру I. ***В ньому говорилося про ті несправедливості, які панують у державі, про те, що на кожному кроці в ній пригнічується правда.*** Там же автор давав цареві конкретні поради у керівництві імперією. І найголовніша з них — «бути смиренным перед народом». Розгніваний цар наказав заслати зухвалого козака подалі від людських очей, кудись у глушину. Ось так і міг опинитися Климовський посеред безлюдного степу, де й поставив собі хату. А по якомусь часі біля нього почали селитися люди, й виросло село, яке сам поет називав щасливим, бо в ньому панували мир, спокій і злагода. Все тут трималося на авторитетному слові Климовського. Точна дата його смерті невідома, невідомо й де він похований. Темрява невідомості покрила земні сліди Семена Климовського.

Зате сьогодні завдяки численним дослідженням ми добре знаємо, як ішла його невмируща пісня до людей, ставши справді народною, як легко здолала вона кордони держав, перелетіла в Європу й завоювала інші землі й мови. Її перекладали найкращі поети того часу, варіації на тему «Їхав козак за Дунай» творили найвідоміші композитори. Двічі до української пісні звертався великий німецький композитор Людвіг ван Бетховен. Він створив свої знамениті варіації на її тему.

(За М.Слабошпицьким)

Завдання 1 (1 punkt)

Дослідники довели, що пісня «Їхав козак за Дунай»:

- а) народилась в Шотландії і стала там народною піснею;
- б) народилась в Україні і має автора;
- в) народилась в Україні і стала народною піснею.

Завдання 2 (1 punkt)

Семен Климовський – це:

- а) реальна особа;
- б) вигадана особа;
- в) персонаж з художнього твору.

Завдання 3 (1 punkt)

Односельці цінували Семена Климовського за:

- а) музичні здібності;
- б) мудрість;
- в) мужність.

Завдання 4 (1 punkt)

У своєму філософському трактаті Семен Климовський радить російському цареві Петру I:

- а) посилити владу над російською імперією;
- б) цікавитись народними піснями;
- в) прислухатися до думки народу.

Завдання 5 (0-3 punkty)

Назви галузі в яких дуже добре орієнтувався Семен Климовський.

Завдання 6 (0-2 punkty)

У виділеному реченні знайди фразеологізм і поясни його.

Завдання 7 (0-2 punkty)

Як називаються слова однієї частини мови, різні за звучанням і написанням, які мають дуже близьке або тотожне лексичне значення. Знайди їх у 4 абзаці.

II. GRAMATYKA (0-25 punktów)

Завдання 1 (1 punkt)

Чергування голосних звуків можливе в усіх словах рядка:

- а) ущемити, струменіти, вісім, куриво;
- б) селянський, березень, сон, зелень;
- в) вогонь, субота, шовк, гребти;
- г) сім, шість, шепотіти, летіти.

Завдання 2 (1 punkt)

Знайди слово, у якому допущено помилку:

- а) збагатити;
- б) застелати;
- в) причепити;
- г) намагатися.

Завдання 3 (1 punkt)

Знайди слово, у якому потрібно писати букву «*e*»:

- а) вич..сувати;
- б) прир..кати;
- в) вт..кти;
- г) запл..тати.

Завдання 4 (1 punkt)

Знайди слово, у якому потрібно писати букву «*i*»:

- а) зач..пити;
- б) відр..ктися;
- в) прич..сати;
- г) наш..птувати.

Завдання 5 (1 punkt)

Знайди слово, у якому потрібно писати букву «*u*»:

- а) вит..рати;
- б) стер..гтися;
- в) викор..нити;
- г) прибор..гти.

Завдання 6 (1 punkt)

Знайди синонім до слова *алфавіт*:

- а) азбука;
- б) кросворд;
- в) азбест.

Завдання 7 (1 punkt)

Знайди синонімічний ряд:

- а) брудно, охайно, скрутно;
- б) солдат, боєць, воїн;
- в) бити, поспішати, тікати.

Завдання 8 (1 punkt)

Знайди антонім до слова *радіти*:

- а) співчувати;
- б) сумувати;
- в) жартувати.

Завдання 9 (1 punkt)

Знайди антонім до слова *тихий* у словосполученні *тихий голос*:

- а) вітряний;
- б) гучний;
- в) розбурханий.

Завдання 10 (1 punkt)

Омоніми – це слова:

- а) однакові за звучанням, різні за значенням;
- б) протилежні за значенням;
- в) різні за звучанням, різні за значенням.

Завдання 11 (1 punkt)

Знайди пару речень із омонімами:

- а) Щебет солов'їв заснув. Говір галок пробудився.
- б) Високо лине журавлиний ключ. На столі лежав ключ.

Завдання 12 (1 punkt)

Прислівник *напам'ять* належить до розряду:

- а) способу дії;
- б) місця;
- в) причини;
- г) часу.

Завдання 13 (1 punkt)

Прислівник *набагато* належить до розряду:

- а) способу дії;
- б) міри та ступеня дії;
- в) причини;
- г) якісно-означальні.

Завдання 14 (0-4 punkty)

Установи відповідність.

1. Навприсядки	А. Причини
2. Післязавтра	Б. Часу
3. Згарячу	В. Способу дії
4. Трохи	Г. Міри й ступеня дії

1	2	3	4

Завдання 15 (1 punkt)

Усі прислівники місця в рядку:

- а) зухвало, зліва, назустріч;
- б) мізерно, ліворуч, наприкінці;
- в) десь-колись, здалеку, байдуже;
- г) уві сні, внизу, віддалік.

Завдання 16 (1 punkt)

Через дефіс треба писати всі прислівники у варіанті:

- а) з діда/прадіда, будь/ласка, по/синівськи;
- б) день/у/день, мало/помалу, ледве/ледве;
- в) хтозна/куди, тет/а/тет, з давніх/давен;
- г) раз/у/раз, десь/не/десь, давним/давно.

Завдання 17 (0-4 punkty)

Установи відповідність.

Прислівник	Тлумачення
1. Власноруч	А. Комфортно
2. Поруч	Б. Близько
3. Зручно	В. Самостійно
4. Нашвидкуруч	Г. Поспіхом
	Д. Незалежно

1	2	3	4

Завдання 18 (0-2 punkty)

З'ясуй, яким членом речення є виділені слова .

Звичай **(1)плести** навесні вінки **(2)з давніх-давен** поширений у багатьох народів світу.

- а) підмет;
- б) присудок;
- в) означення;
- г) додаток;
- д) обставина.

1	2

III. LITERATURA (0-64 punkty)

Завдання 1 (1 punkt)

Як називаються пісні, у яких зображено важливі події минулого та видатних осіб?

Завдання 2 (1 punkt)

Головна думка історичної пісні «Ой Морозе, Морозенку» найповніше виражена в рядках:

- а) Ой Морозе, Морозенку, Ти славний козаче, За тобою, Морозенку, Вся Україна плаче.
- б) Не плач, не плач, Морозихо, Об сиру землю не бийся, Ой ходімо з нами, з нами, козаками, Та меду-вина напийся.
- в) Ой винесли Морозенка На Савур-могилу: Тепер дивись ти, Морозенку, На свою та Україну!
- г) — Ой щось мені, та милі браття, Та мед-вино не п'ється, Ой десь мій син та Морозенко Та із турчином б'ється.

Завдання 3 (1 punkt)

Що згадуватимуть люди про Морозенка?

- а) доброту й щирість;
- б) безстрашність у бою;
- в) відповідальність за доручену справу;
- г) прагнення допомогти бідним.

Завдання 4 (1 punkt)

Як називається художній засіб **“пишная розжа”**, вжитий у пісні **“Максим козак Залізник”**?

Завдання 5 (1 punkt)

Як називається художній засіб *«Накидали за годину Панів повні шанці»*?

- а) епітет;
- б) порівняння;
- в) метафора;
- г) гіпербола.

Завдання 6 (1 punkt)

Хто з історичних постатей згадується в пісні “За Сибіром сонце сходить”?

- а) Олекса Довбуш;
- б) Устим Кармалюк;
- в) Петро Калнишевський;
- г) Байда Вишневецький.

Завдання 7 (1 punkt)

Герой якої історичної пісні очолив боротьбу з панами в Умані і здобув слави?

Завдання 8 (3 punkty)

Установи відповідність.

<p>1. <i>Маю жінку, маю діти, Та я їх не бачу, Як згадаю про їх муку- Сам гірко заплачу.</i></p>	<p>A. <i>“Максим козак Залізняк”</i></p>
<p>2. <i>Лине гомін, лине гомін По степу німому,- Вертаються козаченьки Із бою додому.</i></p>	<p>B. <i>«Ой Морозе, Морозенку»</i></p>
<p>3. <i>І поки над білим світом Світить сонце буде,- Твої думи, твої пісні Не забудуть люди.</i></p>	<p>B. <i>“За Сибіром сонце сходить”</i></p>

1	2	3

Завдання 9 (1 пункт)

Який підзаголовок має збірка І. Франка «Зів'яле листя»?

- а) «Зів'яла драма»;
- б) «Лірична драма»;
- в) «Ліричні поезії»;
- г) «Драма кохання».

Завдання 10 (1 пункт)

У композиції поезії «Ой ти, дівчино, з горіха зерня...» використано художній прийом:

- а) алегорію;
- б) риторичні запитання;
- в) образно-символічний паралелізм;
- г) образно-символічне контрастне зіставлення.

Завдання 11 (0-2 пункту)

Пригадай зміст поезії «Ой ти, дівчино, з горіха зерня...» і установи відповідність.

<i>1. Серденько –</i>	<i>А. остре, як бритва</i>
<i>2. Устонька –</i>	<i>Б. Темніші ночі</i>
<i>3. Слово –</i>	<i>В. Тиха молитва</i>
<i>4. Очі –</i>	<i>Г. Колюче терня</i>

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>

Завдання 12 (1 пункт)

Хто написав музику до поезії «Червона калина, чого в лузі гнешся?» Івана Франка?

- а) М. Лисенко;
- б) Л.Кос-Анатольський;
- в) Б-Ю.Янівський;
- г) Г.Майборода.

Завдання 13 (0-2 punkty)

Доповни текст.

Поезія «Червона калина, чого в лузі гнешся?» написана у формі..... . За народною символікою червона калина уособлює....., а дуб — У поезії поет майстерно відобразив у прагненні калини до сонця — любов до

Завдання 14 (1 punkt)

Справжнє прізвище Лесі Українки:

- а) Вілінська;
- б) Косач;
- в) Драгоманова.

Завдання 15 (1 punkt)

Псевдонім «Леся Українка» письменниця обрала під впливом прикладу...

- а) І. Франка;
- б) П. Грабовського;
- в) М. Драгоманова.

Завдання 16 (1 punkt)

Леся Українка здобула освіту

- а) у Львівському університеті;
- б) у Петербурзі;
- в) удома.

Завдання 17 (1 punkt)

Який підручник написала 19-річна Леся для своїх молодших сестер?

- а) «Граматика»;
- б) «Буквар»;
- в) «Стародавня історія східних слов'ян».

Завдання 18 (1 punkt)

Назвіть основні мотиви, які звучать у поезії «Хотіла б я піснею стати...»

- а) любов до музики;
- б) мрії, нав'яні красою природи;
- в) спогади про матір;
- г) надія на відпочинок.

Завдання 19 (1 punkt)

У поезії «Хотіла б я піснею стати...» поетеса прагне:

- а) возвеличити красу на землі;
- б) бути корисною суспільству;
- в) вільно по світу літати;
- г) порозумітися з природою.

Завдання 20 (1 punkt)

На слова поезії Лесі Українки «Стояла я і слухала весну» створено романс композитором...

- а) М. Лисенком;
- б) К. Стеценком;
- б) В. Кирейком;
- г) П. Майбородою.

Завдання 21 (1 punkt)

У вірші Лесі Українки «Стояла я і слухала весну» відображено:

- а) тугу за рідним краєм;
- б) завмирання природи восени;
- в) світле передчуття сподіваного щастя;
- г) заклик до революційного повалення самодержавства.

Завдання 22 (1 punkt)

Народився М. Кропивницький у селі Бежбайраках 10 травня 1840 році на:

- а) Уманщині;
- б) Черкащині;
- в) Сумщині;
- г) Херсонщині.

Завдання 23 (1 punkt)

Дитинство Марка Лукича було нелегким через:

- а) непорозуміння з товаришами по навчанню;
- б) відсутність матеріального забезпечення;
- в) незгоди в сім'ї;
- г) революційні події.

Завдання 24 (1 punkt)

М. Кропивницький походить з родини:

- а) учителя;
- б) управителя поміщицького маєтку;
- в) чиновника-канцеляриста;
- г) коваля.

Завдання 25 (1 punkt)

М. Кропивницький захопився театром і почав виступати в аматорських виставах під час:

- а) роботи на Харківщині;
- б) знайомства з М. Лисенком;
- в) канікул та народних свят;
- г) навчання в університеті.

Завдання 26 (1 punkt)

У якій трикласній повітовій школі у 1853-1856 роках навчається Марко?

- а) Єлизаветградській;
- б) Бежбайрацькій;
- в) Бобринецькій;
- г) Херсонській.

Завдання 27 (1 punkt)

У якому університеті у 1862-1863 р Кропивницький був вільним слухачем юридичного факультету?

- а) Херсонському;
- б) Єлизаветградському;
- в) Донецькому;
- г) Київському.

Завдання 28 (1 punkt)

Яке прислів'я згадується у творі «Глитай, або ж Павук» М. Кропивницького?

- а) «Все добро переймай, а зла уникай»;
- б) «Шануй батька і неньку, буде тобі скрізь гладенько»;
- в) «Яке сім'ячко, таке й зіллячко»;
- г) «Не лізь попереду батька в пекло».

Завдання 29 (1 punkt)

Кого стосується висловлювання з твору «Глитай, або ж Павук» М. Кропивницького:
«Перед людьми вдаєте з себе святого та бо-жого, а наодинці — бісова рідня»?

- а) Йосипа Степановича Бичка;
- б) Івана Павловича;
- в) Юдка;
- г) Мартина Хандолю.

Завдання 30 (1 punkt)

За жанровою спрямованістю твір М. Кропивницького «Глитай, або ж Павук» є драмою...

- а) соціально-психологічною;
- б) побутово-етнографічною;
- в) філософською;
- г) соціально-побутовою.

Завдання 31 (1 punkt)

Кого у творі М. Кропивницького «Глитай, або ж Павук» названо Павуком?

- а) Йосипа Степановича Бичка;
- б) Мартина Хандолю;
- в) Андрія Кугута;
- г) Юдка.

Завдання 32 (1 punkt)

Події, відтворені у драмі «Глитай, або ж Павук» М. Кропивницького, відбуваються на:

- а) Харківщині;
- б) Миколаївщині;
- в) Сумщині;
- г) Херсонщині.

Завдання 33 (1 punkt)

Чому Бичок (М. Кропивницький «Глитай, або ж Павук») намагається зробити все, щоб Андрій Кугут покинув село?

- а) щоб позбавитися бунтаря;
- б) щоб скористатися його спадщиною;
- в) щоб позбутися конкурента-куркуля;
- г) щоб одружитися на Олені.

Завдання 34 (1 punkt)

Пісня, яку виконував гурт парубків у творі «Глитай, або ж Павук» М. Кропивницького...

- а) «Дуб»;
- б) «Ой на горі два дубки»;
- в) «Ревуть, стогнуть гори-хвилі»;
- г) «Дивлюсь я на небо».

